

3 โครงการ 30 บาท แม้มีปัญหา แต่คือ หลักประกันสุขภาพล้วนหน้า

การสร้างระบบ “หลักประกันสุขภาพ” ถือเป็นหน้าที่ที่รัฐต้องเข้ามาดูแล เพื่อสร้างเสริมสวัสดิการและคุ้มครองให้ประชาชนทุกกลุ่ม เพื่อความเท่าเทียมกันทางสังคมในเรื่องบริการทางสุขภาพ

ภาครัฐใช้ความพยายามอย่างต่อเนื่องมากกว่าสิบปีเพื่อคิดค้น และจัดทำระบบประกันสุขภาพที่เหมาะสมกับสังคมไทย ก่อนที่จะมี “โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค” ได้มีการพัฒนาโครงการประกันสุขภาพมาแล้วหลายระบบ

แต่กลับปรากฏว่ายังมีคนไทยอีกกว่า 18 ล้านคน หรือเกือบร้อยละ 30 ของคนไทยทั่วประเทศ ไม่มีระบบประกันสุขภาพใดๆ ให้กับชีวิต

พลิกปูมที่มาของโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค

อนหลังประมาณเดือนตุลาคม 2543 เครือข่ายภาคประชาชน 11 องค์กร ร่วมรณรงค์เพื่อให้รัฐบาลในสมัยนั้นสร้างระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า พร้อมจัดทำเสนอร่างพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติโดยการรวบรวมรายชื่อจากประชาชนให้ได้ 50,000 ชื่อ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้ประชาชนมีสิทธิ์นำเสนอกฎหมายต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ได้รากกฎหมายฉบับดังกล่าวขึ้นในปี 2544

ช่วงเวลาเดียวกันนี้ พระการเมืองต่างๆ กำลังหาเสียงเลือกตั้ง พรรคราชไทยรักไทยจึงหันยกนโยบายสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้ามาหาเสียงกับประชาชนภายใต้ชื่อโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค เมื่อพรรคราชไทยได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้งในเดือนมกราคม 2544 นโยบายนี้ จึงมีผลนำไปสู่การปฏิบัติ ท่ามกลางแรงสนับสนุนจากทุกๆ ฝ่าย ไม่มีเสียงวิจารณ์ใดๆ เพราะต้องการให้ระบบนี้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

เดือนเมษายน 2544 รัฐบาลเริ่มต้นดำเนินโครงการทันที นำร่องก่อนใน 6 จังหวัด ขยายสู่อีก 15 จังหวัด เมื่อเดือน มิถุนายน 2544 และครอบคลุมทั่วประเทศเมื่อเดือนเมษายน 2545

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สรุปตัวเลขจำนวนเครือข่ายสถานพยาบาลที่เข้าลงทะเบียนอยู่ในระบบ ดังกล่าว ณ เดือนกันยายน 2546 แยกเป็นโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขจำนวน 822 แห่ง สังกัดหน่วยงานอื่นๆ 73 แห่ง และภาคเอกชนอีก 87 แห่ง รวมทั้งหมด 982 แห่งทั่วประเทศ

โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคจึงเป็นนโยบายสำคัญทางสุขภาพที่รัฐบาลฯ ได้รับการต้อนรับอย่างดี ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการปฏิรูประบบสุขภาพทั่วโลก

เสียงสะท้อนต่อโครงการและปัญหา ที่ปะทุขึ้นในปี 2546

หลังโครงการดำเนินไปได้หนึ่งปีเศษ เสียงสะท้อนจากฝ่ายผู้ให้บริการ หรือบุคลากรสาธารณสุขของรัฐ และฝ่ายที่ต้องประเมินผลโครงการเริ่มปรากฏแพร่หลาย สู่สาธารณะ

เสียงจากประชาชนในฐานะผู้รับบริการ ผ่านผลสำรวจความคิดเห็นหรือโพลจากหลายๆ องค์กร เสียงส่วนใหญ่ให้การต้อนรับนโยบายนี้อย่างดี ทุกคนเห็นตรงกันว่าสามารถเข้าถึงบริการการรักษาเพิ่มขึ้น เช่น ผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติเมื่อเดือนกันยายน 2546 พบว่า

ประชาชนร้อยละ 97 พึงพอใจโครงการนี้ และร้อยละ 91

ต้องการให้รัฐบาลดำเนินโครงการนี้ต่อไป

แต่ผลสำรวจเดียวกันนี้ก็พบด้วยว่า ผู้รับบริการ

ประมาณหนึ่งในสามไม่พอใจเรื่องคุณภาพยา เพราะขาด

กว่าจะมีระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

- พ.ศ. 2518 รัฐบาลเริ่มนโยบายรักษาพื้นเมืองได้น้อย แต่ยังไม่มีการออกบัตร
- พ.ศ. 2524 ออกบัตรลงคะแนนประจำบัตรประจำบุคคล ประจำบ้าน 11 ล้านคน หรือร้อยละ 23 ของประชากรทั่วประเทศ
- พ.ศ. 2526 ปัจจุบันอายุลักษณะการแยกและผู้สูงอายุเป็น 4 ประเภท คือ 1. มีความสามารถจ่ายเงินเอง 2. ใช้สิทธิ์สาธารณะ 3. ด้อยค่าลงคะแนน 4. มีรายได้น้อย ไม่มีบัตรลงคะแนน
- พ.ศ. 2530 เริ่มโครงการประกันสุขภาพภาคสมัครใจ (บัตรสุขภาพ)
- พ.ศ. 2533 เริ่มใช้พระราชบัญญัติประกันสังคม
- พ.ศ. 2535 รัฐบาลประกาศนโยบายรักษาพยาบาลผู้สูงอายุ ไม่คิดมูลค่า (เฉพาะโรงพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุข)
- พ.ศ. 2536 ขยายนโยบายครอบคลุมผู้ที่สังคมควรช่วยเหลือ ที่อยู่ในบัตรสิทธิ์公共服务 ให้ได้รับการรักษาพยาบาล (สป.)
- พ.ศ. 2541 ปฏิรูประบบสวัสดิการรักษาพยาบาลสำหรับผู้มีรายได้น้อยและเข้าราชการ
- พ.ศ. 2544 วันที่ 1 เมษายน เริ่มโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า นำร่อง 6 จังหวัด วันที่ 1 มิถุนายน ขยายเป็น 15 จังหวัด วันที่ 1 ตุลาคม ขยายทั่วประเทศ ยกเว้น กทม.
- 1 เมษายน 2545 ครอบคลุมทั่วประเทศ
- 18 พฤษภาคม 2545 ประกาศใช้พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545

ความมั่นใจและกังวลใจว่าค่าใช้จ่ายเพียง 30 บาทจะช่วยสร้างหลักประกันให้ได้รับการรักษาและยาที่มีคุณภาพจริงหรือไม่

ฝ่ายผู้ให้บริการ โดยเฉพาะบุคลากรในโรงพยาบาลใหญ่ๆ สะท้อนปัญหาด้านทุนต่อหัวที่รัฐบาลคำนวณให้กับผู้ป่วย ซึ่งรวมเงินเดือนของบุคลากรทางการแพทย์ หมายรวมหมวด ทั้งเงินเดือนแพทย์ พยาบาล ลูกจ้าง ค้ายา และเวชภัณฑ์ ฯลฯ เข้าไปด้วย ต้นทุนต่อหัวปีแรกลดทั่วโลก 1,202 บาทนั้นไม่เพียงพอต่อการค่าใช้จ่ายที่ต้องแบกรับแต่สำหรับโรงพยาบาลเล็กๆ แล้วก็ลับประ桑ปัญหาอย่างเนื่องจากมีจำนวนบุคลากรที่ต้องจ่ายเงินเดือนให้กับมากกว่ากันมาก

ข้อสังสัยที่สองของโครงการ รัฐบาลรับเปลี่ยนวิธีแยกเงินเดือนบุคลากรทางการแพทย์ออกจากค่าใช้จ่ายต่อหัว ส่งผลให้จำนวนเงินที่โรงพยาบาลชุมชนในระดับอำเภอได้รับลดลงทันที เพราะได้รับเฉพาะบค่าใช้จ่ายรายหัวของจำนวนประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบเท่านั้น

ประมาณกลางปี 2546 เริ่มปรากฏมีข่าวถึงขึ้นเป็นระยะว่า โรงพยาบาลเล็กๆ ด่างประสมบัญหาการขาดทุน และเรียกร้องขอให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณเพิ่มก่อนที่จะสายเกินแก้ จนต้องตัดสินใจปิดบริการ มีการสำรวจพบว่ามีโรงพยาบาลถึง 235 แห่งขาดสภาพคล่อง เป็นหนี้สินรวมกว่า 945 ล้านบาท และโรงพยาบาลชุมชนจำนวนกว่า 230 แห่งจากทั้งหมด 726 แห่ง ประสบปัญหาวิกฤติ ขาดยา เวชภัณฑ์ เครื่องมือแพทย์ ที่จะให้บริการประชาชน เนื่องจากบริษัทยาและเจ้าหนี้ หลายรายงดสินเชื่อและหยุดส่งของ

ในส่วนของสถานพยาบาลเอกชนที่เข้าร่วมโครงการ ข้อมูลจาก สปสช. ระบุว่า ในปีงบประมาณ 2546 มีโรงพยาบาลเอกชนออกจากโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า 15 แห่ง ทั้งนี้ในปี 2545 มีโรงพยาบาลเอกชนเริ่มถอนตัว ไปบังคับแล้ว เช่น โรงพยาบาลเชียงใหม่ราม 1 และ 2 เป็นต้น เหตุผลหลักของการถอนตัวคือ

ไม่คุ้มทุนหรือขาดทุนนั่นเอง ผู้บริหารโรงพยาบาลเอกชนที่เข้าร่วมในโครงการ 30 บาทผู้หนึ่งกล่าวว่า หากจะให้คุ้มกับการลงทุนและการดำเนินการจะต้องมีประชาชนเลือกโรงพยาบาลนั้น เป็นที่รักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง 30,000 ราย แต่หากเป็นคลินิกชุมชนซึ่งเป็นคลินิกที่ให้บริการเบื้องต้นก่อนจะส่งต่อมา�ังโรงพยาบาลจะต้องมีผู้เลือกอย่างน้อย 10,000 คน

ฝ่ายประเมินผลโครงการ
ศาสตราจารย์อัมมา สยามวราดา จากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ ในฐานะหัวหน้าคณะวิจัย

โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคระยะแรก นำเสนอผลวิจัยว่า รัฐบาลร่วมรับดำเนินโครงการ ขาดการตระเตรียมการที่ดีพอ ทำให้ต้องแก้ปัญหาแบบวันต่อวัน เพราะโดยชั่วเท็จจริง รัฐจะต้องมีงบประมาณไม่ต่ำกว่าแสนล้านบาทสำหรับดำเนินโครงการ แต่ข้อเท็จจริงกลับปรากฏว่ารัฐบาลมีเม็ดเงินเพียง 6-7 หมื่นล้านบาทเท่านั้น

ดร. วิโรจน์ ธรรมอง อึกหนึ่งในทีมวิจัยนี้ สะท้อนปัญหาไว้สอดคล้องกันว่า “หากรัฐบาลต้องการทำโครงการ 30 บาท ให้เป็นนโยบายหลักหนึ่งในสิ่งของประเทศไทย ต้องมีเงินมาบริหารจัดการ ปัญหาของโครงการนี้คืองบประมาณไม่เพียงพอ ไม่ใช่เรื่องของการบริหารจัดการที่ล่าช้า”

ศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วงศ์ มองว่าโครงการ 30 บาทเป็นเพียงส่วนหนึ่งของหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า การนำ 30 บาทเป็นตัวเดินนโยบายของรัฐบาลกำลังจะกลายเป็นการนำเงินของคนจนมาจ่ายให้กับคนรวย

ชุมชนแพทย์ชนบทมองเห็นปัญหาไม่ต่างกันว่า ค่าใช้จ่ายต่อหัวที่ดึงไว้ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น และเห็นว่าธิรรมตันทุนต่อหัวกับเงินเดือนของบุคลากรทางการแพทย์ช่วยกระจาย

งบประมาณอย่างเป็นธรรม ทำให้ประชาชน โดยเฉพาะในท้องที่ห่างไกลได้รับบริการ “ใกล้บ้าน ใกล้ใจ” และเกิดการกระจายบุคลากรทางการแพทย์ลงสู่พื้นที่ที่ขาดแคลน

รัฐบาลเองก็ยอมรับว่า ยังไม่ทราบดันทุนที่แท้จริงของโครงการ 30 บาท แต่เมื่อเป็นโครงการที่ดี เป็นประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่จึงต้องลงมือทำและทำไปปรับไป นายนรูมนตรี เองคาดการณ์ว่าต้องใช้เวลาประมาณอีก 4-5 ปี จึงจะสามารถหาดันทุนที่แท้จริงได้

ดังนั้นปัญหาที่ปะทุขึ้นในปี 2546 หลักๆ จึงมาจากการเงินของโครงการ และกระบวนการดำเนินงานที่ใช้ระบบ “เหมาโหลด” เมื่อนอกันในทุกพื้นที่ ทั้งๆ ที่แต่ละพื้นที่มีปัญหาแตกต่างกัน

ผลการวิจัยของคุณยศ เศรษฐศาสตร์สารานุช คณเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระบุว่า เมื่อสอบถาม

ประชาชนในเรื่องคุณภาพในการรักษาพยาบาล พบรากุณภาพของประชาชนมีความเห็นที่แตกต่างกัน เช่น ประชาชนผู้รับบริการต่างพึงพอใจคุณภาพ การรักษาในแบบที่มีการตรวจสอบละเอียดมากขึ้น ขณะที่บางกลุ่มเห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพของการบริการ ก่อนและหลังโครงการ 30 บาท โดยไม่นำเรื่องราคามาเกี่ยวข้องคิดว่า คุณภาพการบริการเหมือนเดิม ไม่แตกต่างกันมาก

แต่เมื่อมองคุณภาพในการรักษาโดยรวม นักวิชาการมองว่าโครงการ 30 บาท คุณภาพในการรักษาอาจดีกว่า เนื่องจากความจำถัดในด้านงบประมาณที่มีผลต่อรายการบัญชียาของโรงพยาบาล ประชาชนต้องรอ

นาน และคุณภาพยาแตกต่างจากการใช้สิทธิแบบอื่น

คุณภาพการบริการและรักษาจึงต้องกว่าการใช้ระบบประกันสุขภาพอื่นๆ ดังการเปรียบเทียบอัตราค่าบริการต่อหัวของโครงการ 30 บาท เฉลี่ยที่ 1,202 บาท (ปี 2547 เพิ่มเป็น 1,308.50 บาท) เทียบกับอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าการบริการจากกองทุนประกันสังคม (เฉลี่ย 1,558 บาทต่อหัว) และกองทุนสวัสดิการข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (เฉลี่ย 2,106 บาทต่อหัว)

นอกจากนี้ยังมีปัญหาสืบเนื่องจากคุณภาพการบริการและรักษาโดยรวมที่ไม่รวมอยู่ในบริการของโครงการ 30 บาท ซึ่งอาจก่อให้เกิดความไม่เข้าใจกันระหว่างโรงพยาบาลกับผู้ป่วย ทำให้เกิดการได้เสียที่รุนแรงภายเป็นภาพพจน์ที่ไม่ดี โรงพยาบาลเสียชื่อเสียง และเสียงต่อการถูกฟ้องร้อง ชดเชยค่าเสียหายจากผู้ป่วย

จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ระบุว่า เดิมแพทย์ลาออกเฉลี่ยปีละประมาณ 200 คน แต่ในรอบกว่า 2 ปีของการดำเนินโครงการ 30 บาท จำนวนแพทย์ที่ลาออกไปสูงถึง 950 คน

**เพื่อให้โครงการ 30 บาทคือ
หลักประกันการเข้าถึงบริการ
สุขภาพที่มาพร้อมกับคุณภาพ
และประสิทธิภาพ ต้องทำความ
เข้าใจต่อปัญหาและอุปสรรค
ที่เกิดขึ้นในทุกระดับ และวางแผน
การพัฒนาแบบแผน
การประเมินผลในทุกระดับ
อย่างเป็นระบบและโปร่งใส**

สืบเนื่องจากเหตุผลประการ คือเงินเดือนน้อยงานหนัก กลัวการถูกฟ้องร้องหากมีการรักษาผิดพลาด และขาดข้อญญากำลังใจ โดยเฉพาะจากผลของการปฏิรูประบบราชการทำให้ไม่ได้บรรจุเป็นข้าราชการ เป็นเพียงพนักงานของรัฐ นอกจากนี้ยังมีเรื่องกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้อง คือพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพ และกฎหมายการชั้นสูตรพลิกศพ

นายแพทย์ทักษิพ ธรรมรงค์สี สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพ ห่วงว่าประเทศไทยเปิดเผยว่า แม้ความสามารถในการผลิตแพทย์ของไทยจะเพิ่มขึ้นเกือบ 2 เท่าในช่วงเวลาเพียง 10 ปี แต่การขาดแคลนแพทย์กลับไม่ได้ลดลง โดยเฉพาะถ้าพิจารณาการกระจายกำลังแพทย์กลับมีปัญหามากขึ้น เพราะขณะที่มีแพทย์เพิ่มขึ้น 9,473 คน ในช่วงระหว่างปี 2536-2545 กลับมีแพทย์ที่โรงพยาบาลชุมชนเพิ่มขึ้นเพียง 681 คน ที่จังหวัดหนองบัวลำภูแพทย์หนึ่งคนดังดูแลประชากร 27,817 คน ซึ่งแตกต่างจากกรุงเทพฯ กว่า 40 เท่า

ทำอย่างไรให้โครงการ 30 นาที คือหลักประกันการเข้าถึงบริการสุขภาพอย่างแท้จริง?

เพื่อให้โครงการ 30 นาทีคือหลักประกันการเข้าถึงบริการสุขภาพที่มาพร้อมกับคุณภาพและประสิทธิภาพ และไม่มีการเลือกปฏิบัติต่อผู้รับบริการกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง มีความจำเป็นดังต่อไปนี้

- ความเข้าใจต่อปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในทุกระดับ และต้องมีการวางแผนการพัฒนาแบบแผนการประเมินผลโครงการ 30 นาทีในทุกระดับอย่างเป็นระบบและโปร่งใส

โครงการ 30 นาทีรักษាដุกโรค เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ ซึ่งถึงขณะนี้นโยบายการปฏิรูปแบบองค์รวมทั้งระบบสุขภาพจริงๆ ยังมีความไม่แน่นอนมาก หลักประกันสุขภาพอันหนึ่งจะเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง ต้องอาศัยพลังขับเคลื่อนของสังคมช่วยกันผลักดันให้เกิดการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติทั้งระบบขึ้นให้ได้ในอนาคต

สำหรับมิติของปัญหาต่างๆ ของโครงการ 30 นาที ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน มีข้อเสนอจากภาครัฐและจากภาคสุขภาพ ดังนี้

1. ปัญหาการกระจายกำลังบุคลากรในพื้นที่ทั่วประเทศไม่เหมาะสมซึ่งเป็นปัญหาดังเดิมของสังคมไทย กระทรวงสาธารณสุขเองได้วางแผนในการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดความพร้อม และลงตัวกับพื้นที่และจำนวนประชากร และเพิ่มขีดความสามารถให้เพียงพอต่อความต้องการของพื้นที่ โดยแบ่งแผนออกเป็น 3 ระยะคือ

- มาตรการระยะสั้น จะหมุนเวียนแพทย์ในสถานพยาบาลตามโครงการ 30 นาทีออกไปช่วยพื้นที่ขาดแคลน

- มาตรการระยะกลาง เร่งผลิตแพทย์เพิ่ม รับผู้จบปริญญาตรี สาขาวิชานาสตร์ในพื้นที่ขาดแคลนแพทย์มาเรียนแพทย์หลักสูตร 5 ปี โดยจัดการเรียนการสอนร่วมกับมหาวิทยาลัย

- มาตรการระยะยาว จะจัดระบบการกระจายแพทย์ตามหลักฐานศาสตร์ โดยพื้นที่ที่มีประชากรมากต้องได้แพทย์เพิ่ม

- มาตรการเสริมเพื่อเพิ่มข่าวญและกำลังใจให้กับบุคลากร

สาธารณสุข คือได้รับเงินเดือน ระดับขั้น ได้รับค่าตอบแทนตามปริมาณหรือความรับผิดชอบ มีโบนัส เป็นดังนี้

ข้อควรคำนึงในเรื่องนี้คือ รัฐบาลต้องระมัดระวังมิให้การผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการรักษาพยาบาลของภูมิภาคและโลกเกิดการแย่งชิงบุคลากรทางการแพทย์ ซึ่งจะทำให้สภาพปัญหาในปัจจุบันอาจจะเลวร้ายลงไปอีก และมาตรการทั้ง 3 ระยะก็จะไร้ผล

2. ปัญหาการเมืองรัฐบาลค่าใช้จ่ายที่ใช้แบบเดียวกันทั้งประเทศ ควรนำมิติในพื้นที่มาพิจารณาร่วมด้วย เช่น จำนวนเจ้าหน้าที่ต่อจำนวนประชาชน จำนวนผู้สูงอายุ คนจน คุณพิการ และความทุรกันดารของพื้นที่ และควรพิจารณาให้มีทางเลือกต่าง ๆ ได้แก่ แบ่งเป็นบริการขั้นต่ำและบริการเสริม และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วยสิ่งใหม่ในการออกแบบ ค่าใช้จ่าย เป็นดังนี้

นอกจากนี้ควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มขึ้นและจัดสรรงบประมาณให้ชัดเจน เพื่อให้สถานพยาบาลได้รับแหล่งรายได้ที่หลากหลาย รวมไปถึงเพียงพอที่จะจ้างบุคลากรเพิ่มเพื่อสร้างมาตรฐานและประสิทธิภาพในการรักษา

3. ปัญหาที่บุคลากรบางพื้นที่ต้องทำงานหนักจนขาดโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพตนเองให้ก้าวหน้าในวิชาชีพ ต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการแพทย์ที่อยู่ติดตามจังหวัดต่างๆ มีโอกาสและความก้าวหน้าในวิชาชีพ สนับสนุนสวัสดิการ แหล่งทุนทำวิจัย และกิจกรรมขับเคลื่อนทางสังคมในโอกาสต่างๆ เพื่อประโยชน์ต่อพื้นที่ ส่งผลให้เกิดข่าวญและกำลังใจและความมั่นคงในการทำงาน

4. จัดดึงศูนย์เพื่อการให้ผลลัพธ์ของระบบข้อมูลข่าวสาร และความเคลื่อนไหวต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายและเปลี่ยนประสบการณ์และรับฟังปัญหาระหว่างบุคลากรทางการแพทย์ ทั่วประเทศ และการค้นหาต้นแบบของสถานพยาบาลในโครงการ 30 นาทีที่สามารถพึงดูแลเองได้ เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับสถานพยาบาลอื่นๆ

